

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Riitta Rissanen, Ding Ma, Adel Rizvi, Hanna Teräs, Niina Nurkka ja Kirsi Mustonen. Karelia-ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Petri Raivo, Pekka Auvinen, Pia Hiltunen, Jaana Tolkki, Ulla Asikainen ja Anne Ilvonen**

Auditointivuosi **2024**, Karvin julkaisu **5:2024**

Kieli **Suomi**

ISBN **978-952-206-838-5 pdf**

1.3 Koulutuksen arviointi ja kehittäminen

- Korkeakoulun itsearviointi

Koulutustoiminnan arviointi- ja kehittämiskäytännöt kytkeytyvät osaksi Karelian yhteisiin ja kaikkia toimintoja koskeviin toimintatapoihin, joita on kuvattu luvussa 3. Ammattikorkeakoulun toiminnan arvioinnin käytäntöjä ovat

- palautejärjestelmät,
- toiminnan tulosten seuranta ja ennakointi,
- sisäiset arvioinnit sekä
- ulkoiset arvioinnit.

Yhteinen tilannekuva säännöllisellä tulosseurannalla ja monipuolisella arvioinnilla

Koulutustoiminnan tuloksia seurataan ja tuloksia ennakoidaan säännöllisesti osana Karelian tiedolla johtamisen käytäntöjä. Kareliassa on yli 10 vuoden ajan kehitetty Karelia-Vipunen -tietoportaalia. Alkuvaiheessa kehitystyö keskittyi erityisesti koulutustoimintaa palvelemaan tietotuotantoon, mutta on laajentunut ammattikorkeakoulun kaikkiin ydintoimintoihin sekä henkilöstö- ja taloustietoihin. Tiedontuotanto on hyvin pitkälle automatisoitua ja portaalia kehitetään jatkuvasti. Opintojen etenemisen seurantaan kaupallistamisesta on tehty sopimus paikallisen ICT-yrityksen kanssa, joka kehittää portaalin pohjalta järjestelmää suomalaisten korkeakoulujen tarpeisiin.

Koulutusten taloutta ja toiminnan tuloksia arvioidaan kuukausittain Rapsa-raportoinnin yhteydessä. Rapsaan osallistuvat johtoryhmä ja esihenkilöt ja sen yhteydessä päätetään

tarvittavista välittömistä kehittämistoimista. Karelia/TASO-sopimuksessa määriteltyjen kehittämistoimien etenemistä ja tavoitteiden saavuttamista seurataan kolmannesvuosittain. Vuositasolla toiminnan tuloksia arvioidaan johdon katselmuksessa. Koulutustoiminnan tuloksia arvioidaan sekä kokonaisuutena että jokaisen koulutusvastuun itsearviointin pohjalta. Johdon katselmuksen yhteydessä jokaisen koulutuksen ja hallinnon tiimin henkilöstön kanssa käydään palautekeskustelut ja niille annetaan myös kirjallinen johdon palaute edeltävän vuoden toiminnasta. Keskusteluissa paneudutaan menneen tarkastelun ohella myös kuluvan vuoden tilanteeseen sekä lähitulevaisuuden mahdollisuuksiin ja haasteisiin.

Yhteisillä, säännöllisillä tapaamisilla on tärkeä merkitys yhteisen tilannekuvan rakentamisessa. Koulutusten henkilöstöllä on säännöllisesti kokouksia, joissa arvioidaan ja käsitellään ajankohtaisia asioita ja suunnitellaan tulevaa. Koulutuksen kehittämisyhmä kokoontuu kuukausittain käsittelemään toimintasuunnitelmassa määriteltyjä ja kulloinkin ajankohtaisia teemoja. Tulosseurannan pohjalta keskeisiksi kehittämiskohteiksi ovat nousseet ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen läpäisyn parantaminen ja tutkintotavoitteiden saavuttaminen.

Opiskelijapalautteessa pitkät aikasarjat

Opiskelijoilla on mahdollisuus antaa palautetta useilla eri tavoilla. Jokaisella opintojaksolla opiskelijat voivat antaa kyseiseen opintojaksoon liittyvää palautetta. OPALA-lukuvuosipalautteessa kohteena on yksittäistä opintojaksoa laajempi ajanjakso. OPALA-palautekyselyissä vastaajina ovat 1., 2., 3. ja opintojen loppuvaiheen opiskelijat. Karelialla on OPALA-palautteesta kattava aikasarja vuodesta 1999 alkaen. Valtakunnallisessa AVOP-kyselyssä valmistuvat opiskelijat antavat koko opintoihinsa liittyvää palautetta. Lisäksi opiskelijat voivat antaa ja heitä rohkaistaan antamaan palautetta suoraan esim. opintojakson vastuuopettajalle tai verkossa avoimen palautekanavan kautta. Kaikkien palautteiden keräämisestä ja käsittelystä on erilliset ohjeistukset. OPALA- ja AVOP-palautteista laaditaan koko ammattikorkeakoulua koskeva palautteen palaute ja OPALA-palautteesta myös koulutuskohtaiset palautteen palautteet. Vuonna 2022 OPALA-palautteen pohjalta Karelian yhteiseksi kehittämiskohteeksi sovittiin suuren vastaajamäärän varmistaminen kaikissa koulutuksissa ja opiskelijaryhmissä. Vastausajan tiivistäminen, kyselyjen toteuttamisen vastuuttaminen opinto-ohjaajille ja opiskelijakunta POKAn kanssa toteutettu tehokas markkinointi varmistivat erittäin hyvän vastaajamäärän. Opiskelijatytytyväisyys (OPALA-palaute) oli erittäin hyvää ja ammattikorkeakoulun historian parasta.

Opintojaksopalautetta kerätään systemaattisesti jokaiselta opintojaksolta. Lukuvuonna 2022–2023 opintojaksopalautteen vastausprosentti oli 14,3 ja keskiarvo 4,36 (asteikolla 1–5). Opintojaksopalautteen osalta palautteen palaute -käytännöt ovat vaihtelevia. Näitä käytäntöjä kehitetään parhaillaan ja opintojaksopalaute on tarkoitus liittää osaksi opettajien tulosportaalia Karelia-Vipusessa. Myös opiskelijakunta POKAn kautta tulee palautetta ja sitä käsitellään sovittujen pelisääntöjen mukaisesti. Palautteita hyödynnetään aktiivisesti koulutustoiminnan sekä opintojen toteutusten ja opetussuunnitelmien kehittämistyössä.

Laatupoikkeamiin puututaan läheisyysperiaatteella

Läheisyysperiaatteella on keskeinen merkitys Karelian laadunhallinnassa. Läheisyysperiaate tarkoittaa sitä, että asiat hoidetaan ja toiminnan kehittäminen tapahtuu niin lähellä niiden ilmenemistä kuin mahdollista. Esimerkiksi opintojaksojen opettajat ja eri toimintojen vastuuhenkilöt vastaavat omien opintojaksojensa ja oman työnsä kehittämisestä. Mikäli kehittämistyössä vaaditaan sellaisia ratkaisuja, joita yksittäinen työntekijä ei voi tehdä, hän välittää asian yksikön esihenkilön tai toiminnasta vastuussa olevan henkilön tehtäväksi. Jos tilanne vaatii koko ammattikorkeakoulua koskevia muutoksia tai linjauksia, asia siirtyy ammattikorkeakoulun kehittämisryhmien ja johdon vastuulle.

Opiskelijakunta POKAn kanssa yhteistyössä on rakennettu toimintamalli opiskelijakunnalle tulevien opiskelijapalautteiden käsittelyyn yhteistyössä Karelian henkilöstön kanssa. Yhdessä rakennettu toimintatapa on selkiyttänyt erityisesti yksittäisiin opettajiin liittyvien palautteiden käsittelyä.

Vahvuudet

Systemaattinen ja vakiintunut opiskelijapalautte- ja palautteen käsittelyprosessi

Jatkuvasti kehittyvä Karelia-Vipunen-tietoportaali ja kehittyneet tiedolla johtamisen käytännöt

Läheisyysperiaatteen toimivuus arjen haasteiden ratkaisemisessa

Kehittämiskohteet

Amk-tutkintokoulutuksen läpäisyn parantaminen ja tutkintotavoitteiden saavuttaminen

Hallinto- ja tukipalveluiden systemaattiset arviointi- ja kehittämiskäytännöt

1.3 Koulutuksen arviointi ja kehittäminen

- Auditointiryhmän arvio

Palautte- ja arviointitietoa käytetään koulutusten kehittämisessä

Itsearviointiraportin ja haastatteluiden mukaan Karelian johtoryhmä ja koulutuspäälliköt seuraavat kuukausittaisen Rapsa-raportoinnin yhteydessä koulutusten toiminnan tuloksia ja osaamistavoitteiden saavuttamista. Kehittämistoimenpiteistä päätetään tarpeen mukaan. Auditointivierailun mukaan Karelia-Vipusen kautta saatua tietoa hyödynnetään opintojen toteutusten ja etenemisen arvioinnissa. Käytössä on useita tietolähteitä, joista syntyneen tiedon pohjalta eri toimijat, kuten koulutuspäällikkö, opinto-ohjaaja ja opettaja saavat toimenkuvansa

mukaisen seurantanäkymän, jonka pohjalta kehittämistoimiin on mahdollista ryhtyä oikea-aikaisesti. Henkilöstön työpajassa tuotiin esiin, että opettajat seuraavat osaamistavoitteiden saavuttamista monipuolisilla ja opiskelijan oppimista tukevilla arviointimenetelmillä. Arviointia ohjaavat alakohtaiset ammatilliset osaamisalueet ja -kompetenssit.

Karelia kerää palautetietoa opiskelijoiden tarpeista sekä opintojen toteutuksesta ja etenemisestä monin eri tavoin. Opiskelijat voivat antaa palautetta jokaisesta opintojaksosta. Lisäksi käytössä on OPALA-palautejärjestelmä, jolla palautetta kerätään vuosittain. Valtakunnallisessa AVOP-kyselyssä valmistuvat opiskelijat antavat palautetta saamastaan koulutuksesta. Kareliassa on selkeät prosessit ja ohjeistukset palautteiden keräämiseen ja käsittelyyn. Koulutuksia ja opintojaksoja on kehitetty palautteiden perusteella. Myös OPALA-palautejärjestelmää on kehitetty siitä saadun palautteen perusteella. AVOP- ja OPALA-palautteista laaditaan koko ammattikorkeakoulua koskeva palautteen palaute, ja OPALA-palautteesta koulutuskohtaiset palautteen palautteet. Opiskelijoiden mukaan heille viestitään siitä, mitä asioita OPALA-palautteen perusteella on kehitetty.

Auditointivierailun haastatteluissa ja työpajoissa kävi ilmi, että opiskelijat antavat palautetta koulutuksesta usein myös opiskelijakunta POKAn kautta sekä suorana palautteena koulutuspäälliköille ja opettajille. Läheisyysperiaatteen mukaiset matalan kynnyksen lähestymistavat, kuten VIP-opiskelijatoiminta (VIP = välittämisen ilmapiiri) sekä Karelian opiskelijakunta POKAn ”Mikä mättää” -lomake on koettu hyviksi palautteen väyliksi. Itsearviointiraportin mukaan läheisyysperiaatteella tarkoitetaan sitä, että asiat hoidetaan ja toiminnan kehittäminen tapahtuu niin lähellä niiden ilmenemistä kuin mahdollista.

Sekä johdon, henkilöstön että opiskelijoiden haastatteluissa läheisyysperiaatetta pidettiin palautekäytännöissä hyvänä ja joustavana toimintamallina. Ongelmatilanteet ja kysymykset ratkaistaan ensin opiskeluympäristössä opettajan ja tarvittaessa koulutuspäällikön kanssa, mutta tarpeen mukaan asia on mahdollista viedä eteenpäin rehtorille asti. Auditointiryhmä näkee läheisyysperiaatteen Karelian vahvuutena, mutta suosittelee varmistamaan, että eri koulutusten opiskelijoita kohdellaan kaikissa tilanteissa yhdenvertaisesti.

Haastatteluissa sekä opiskelijoiden ja henkilöstön työpajoissa nostettiin esiin myös palautejärjestelmiin liittyviä haasteita. Opiskelijoiden näkökulmasta palautteen antaminen opintojakson päätyttyä ei aina tunnu mielekkäältä, sillä palautteen vaikutukset näkyvät vasta opintojaksojen myöhemmissä toteutuksissa. Opiskelijat eivät myöskään koe saavansa vastapalautetta siitä, miten opintojaksoja on kehitetty palautteen perusteella. Opettajat puolestaan kokevat, että eivät aina saa palautejärjestelmän avulla riittävästi opintojaksojen kehittämiseen tarvittavaa tietoa tai vastausmäärät jäävät niin vähäisiksi, ettei niiden perusteella ole mielekästä tehdä muutoksia opintojaksolle. Sekä opiskelijat että opettajat pohtivat palautekeskusteluja tai muunlaisia formatiivisen palautteen malleja mielekkäinä vaihtoehtoina opintojakson päätyttyä annettavalle opintojaksopalautteelle. Auditointiryhmä suosittelee, että Karelia vahvistaa palautejärjestelmäänsä kehittämällä uudenlaisia läheisyysperiaatteenmukaisia, nykyistä paremmin opettajien ja opiskelijoiden tarpeita vastaavia palautteen keräämisen ja käsittelyn toimintamalleja.

Auditointihaastatteluissa kävi ilmi, että myös tukipalvelut keräävät monin tavoin palautetta toimintansa kehittämiseksi. Kehittämistarpeita tulee esiin OPALA-palautejärjestelmän ja muiden palautejärjestelmien kautta, mutta myös jokapäiväisessä kanssakäymisessä ja erilaisissa tapaamisissa opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa. Henkilöstöpalaute ohjaa henkilöstöhallinnon toimintaa. Kirjastolla on käytössä ammattikorkeakoulujen yhteinen palautekysely, jonka lisäksi kirjastotietokannan kautta on mahdollista antaa jatkuvaa palautetta.

Työelämäauditoinnit tukevat koulutusten kehittämistä

Karelia-ammattikorkeakoulussa koulutusten sisältöä arvioidaan säännöllisesti. Uusi arviointikierros on alkamassa vuonna 2024. Auditointihaastatteluiden mukaan suunnitelmallinen opetussuunnitelmatyö, TKI-yhteistyö ja kuukausittain kokoontuva koulutuksen kehittämisryhmä tukevat koulutusten sisältöjen kehittämistä. Yksi osoitus opetussuunnitelmien onnistuneesta kehittämisestä on se, että uusille opiskelijoille järjestettävässä tulohaastattelussa moni on maininnut opetussuunnitelman tekijänä, joka sai heidät valitsemaan Karelian opiskelupaikaksi.

Yhtenä tärkeänä koulutusten arviointitapana Kareliassa on ollut lukuvuonna 2022–2023 yhteistyössä Pohjois-Karjalan kauppakamarin kanssa toteutettu työelämäauditointi. Auditointiaineiston mukaan työelämäauditoinnissa arvioitiin kaikkien Karelian ammattikorkeakoulutukintojen ja jatkuvan oppimisen työelämärelevanssia. Auditointihaastattelun mukaan työelämäauditoinneissa nousi esiin koulutusten kehittämiseen liittyviä asioita. Vaikka kaikkia kehittämisideoita ei välttämättä viety suoraan opetussuunnitelmiin, ne on otettu huomioon opintojen toteutuksessa. Esimerkiksi työelämän edustajat osallistuvat vierailevina luennoitsijoina opetukseen tuomaan ajantasaista tietoa. Lisäksi on sovittu opintojaksokohtaisista kumppanuuksista työelämän kanssa. Auditointiryhmä suosittelee työelämäauditointimallin edelleen kehittämistä ja työelämäauditointien jatkamista niin, että niitä voidaan toteuttaa säännöllisenä yhteistyönä työelämän kanssa.

Auditointihaastattelujen perusteella Karelia kehittää monipuolisia jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia. Sidosryhmiltä tulleita aloitteita kuunnellaan, ja esimerkiksi jatkuvan oppimisen palvelumuotoilutyöpajoissa kehitetään jatkuvan oppimisen tarjontaa. Jatkuvan oppimisen väyliä ovat Karelian avoimen ammattikorkeakoulun opinnot, erikoistumiskoulutukset, työvoimakoulutukset, valmentavat koulutukset, täydennyskoulutukset, ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot sekä räätälöidyt tilauskoulutukset ja valmennukset. Ammattikorkeakoulussa on laadittu vuosittain päivitettävä jatkuvan oppimisen kehittämissuunnitelma, jossa asetetaan strategiset tavoitteet ja nimetään vastuhenkilöt jatkuvalle oppimiselle. Jatkuvan oppimisen kehittämisryhmä ja jatkuvan oppimisen tiimi tekevät yhteistyötä työelämäkumppaneiden kanssa. Työelämäauditoinnit ja alueelliset yhteistyöverkostot tuottavat tietoa, jonka pohjalta jatkuvan oppimisen tarjontaa kehitetään. Karelia tarjoaa myös mikro-opintoja erityisesti työn ohella tapahtuvaan oppimiseen ja ammatilliseen kehittymiseen. Lisäksi Karelia on mukana ammattikorkeakoulujen JATKUMO-verkostossa (Ammattikorkeakoulut yritysten jatkuvan oppimisen tukena), jonka avulla etsitään ratkaisuja työelämän osaamishaasteisiin.